

MUNKAADÓI INTERJÚ A

FIZIKUS

FOGLALKOZÁSRÓL

„A fizikus hobbija a munkája...”

Az interjút adta: Lévai Géza, tudományos tanácsadó

Cég profilja: Kutatás, fejlesztés

Szektor: Közintézet

Dolgozók száma: 200 fő

Munkakörben dolgozók száma: 100 fő

Nemi arány a munkakörben: 30% nő, 70% férfi

Életkori átlag a munkakörben: 42 év

1. Mióta tevékenykedik ebben a munkakörben? Mi motiválta arra, hogy erre a pályára lépjen?

Az általános iskolás fizika tanárom ültette el bennem az érdeklődést a szakma iránt. Már felső tagozatos korom óta fizikus szerettem volna lenni, az is lettem. Az egyetemen 1987-ben végeztem, tehát 28 éve dolgozom a szakmában.

2. Mivel foglalkozik, és hogyan épül fel a cégük? Hányan dolgoznak a szakmában Önöknél?

200 munkatársunk van, abból 100 fő diplomás kutató. Elég gazdag osztálystruktúra van, sokféle témával foglalkozunk. Többféle tevékenységet végzünk az alapkutatástól az alkalmazott kutatáson át a fejlesztésekig. A témákat illetően van atommagfizika, atomfizika, környezetfizika, tehát elég szerteágazó a tevékenységünk. Adminisztratív szempontból van 3 főosztály és rengeteg osztály. Tehát körülbelül 100 kutató és 100 egyéb munkatárs – adminisztrátor, műhelyes, laborasszisztens, pénztáros – dolgozik a cégünkönél.

3. Milyen módszereket használnak a fizikus kiválasztása során? Milyen szempontok alapján választanak a jelentkezők közül?

Az utóbbi években, évtizedekben lecsökkent az érdeklődés a természettudományok iránt, így nekünk kell utána járni a lehetséges új munkatársaknak. Elébe megyünk a

problémának, sok nyíltnapot szervezünk már általános iskolásoknak, középiskolásoknak is, próbáljuk őket arrafelé terelgetni, hogy érdekelje őket a természettudomány. Aztán, hogyha már eljutottak az egyetemi szintre, akkor is elég sokféle tevékenységet tudunk az egyetemi hallgatók számára ajánlani, diplomamunkát vihetnek, TDK-t vihetnek. Igazából azok közül válogatunk, akiket diplomamunkásként megismerünk. Ez a legegyszerűbb, az, főleg az utcáról bejönne valaki, nem tipikus.

4. Megváltozott munkaképességű személyt alkalmaznak ebben a munkakörben? Milyen előnyeit és hátrányait tapasztalják meg ennek?

Az az igazság, hogy nem ismerek megváltozott munkaképességű kollégát. Elvi akadályja nincs a dolognak, esetleg az egyetemi diploma megszerzése jelenthet problémát. Cégünknel elsődleges az egyetem elvégzése, a szakmai képzettség.

5. Milyen gyakran változik a dolgozók összetétele? Mi lehet ennek az oka?

Nagy fluktuáció nincsen, inkább az a tipikus, hogy a fiatalok néhány évre elmennek külföldre, aztán van, aki visszajön, van, aki nem. Az idősebb generáció tagjai, akik már gyökeret eresztettek nálunk, azok maradnak is. Kicsit módosította a dolgokat a 62 éves nyugdíjaztatás, ott néhányan válaszút elé kerültek, hogy maradnak dolgozni vagy elmennek. Az idősebb generációból néhányan úgy döntöttek, hogy nyugdíjba mennek, főleg az nem kutatók. A kutatók inkább maradtak.

6. Mitől függ, hogy valaki beválik-e ezen a pályáján? Milyen visszajelzést kapnak a dolgozók a teljesítményükről?

Nálunk, az egyetemeken és a többi kutatóintézetben általában úgy működik a dolog, hogy, aki idáig eljut, azt már nem igazán kell motiválni, az már tudja, mit akar csinálni. Az, hogy végigjárják a pályájukat, mérföldkövekhez van kötve. Ha jön hozzánk egy fiatal, annak kb. 5 éven belül meg kell csinálnia a PHD-jét, ha azt megcsinálja, a következő lépcsőfok a habilitáció. Ha az megvan, akkor lehet neki fogni kb. 5-10 év múlva az akadémiai, azaz nagy doktorinak. Ki van kövezve a mi életpályánk viszonylag jól definiált szintekkel, amiket meg kell ugrani. Erre senkit nem kell noszogatni, ezt egy fizikus végig akarja csinálni.

7. Van-e tipikus karrierút a fizikus pályáján? Milyen továbblépési lehetőségei vannak a munkavállalóknak?

Tulajdonképpen ezt mondtam el az előzőkben. A PHD, habilitáció, nagy doktori, ezek a tudományos címek. Az előrelépéshez elengedhetetlen a nyitottság az új dolgokra, a kíváncsiság, a természetes kutató ösztön. A kutatás olyan, mint a rejtvényfejtés, a kutató saját magának fogalmaz meg rejtvényeket. Továbbá az is nagyon fontos, hogy az ember kitartó legyen, mert az eredmények nem mindig jönnek rövidtávon, neki kell szaladni néha nagyobb lélegzetvétellel ezeknek a projekteknek.

8. Mi várható a jövőben ezen a területen? Miért ajánlja ezt a pályát az érdeklődőknek?

Úgy szoktam fogalmazni, hogy ha valaki kutatónak megy, akkor a munkája a hobbi is, kutatónak lenni egy költséges hobbi. Nem jár sok anyagi javadalmazással, ugyanezekkel a kvalitásokkal, eredményekkel, paraméterekkel, valószínűleg a magánszférában, üzleti szférában anyagilag sokkal hamarabb előre tudna haladni az ember. Ha valakit elsősorban nem az anyagiak érdeklik, hanem úgy akarja leélni az életét, hogy folyamatosan új ingerek ériék, és élvezetes munkája legyen, amibe más nem szól bele, azoknak tudom ajánlani a kutatói pályát.